

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

Оперативно-тактичний факультет

Кафедра військово-соціального та психологічного забезпечення

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри

д.н.держ.упр., професор

полковник

С.В.Белай

30 серпня 2019 р.

СИЛАБУС

**«Прикладна психологія службово-бойової діяльності Національної
гвардії України»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: другий (магістерський)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека
державного кордону»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 251 «Державна безпека»

Розглянуто та ухвалено на
засіданні кафедри №
Протокол від 30 серпня 2019 р.
№ 1.

Харків 2019

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Керницький Олександр Михайлович
Наукова ступінь	к.пед.н
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри №3
Місце роботи	НАНГУ
Адреса кафедри	Харків, пл. Захисників України, 2
Контакти	0675740456
E-mail	akernickii@ukr.net
Консультації	
Час	14.30 -16.00
Місце	каф.3, каб.6

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону	Цикл професійної підготовки	
Блоків змістових модулів – 3	Спеціальність: 251 Державна безпека		
Змістових модулів – 10			
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		2, 3, 4	3, 4, 5, 6

		Лекції	
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	38 год.	18
		Групові заняття	
		52 год.	12
		Самостійна робота	
		60 год.	120
		Вид контролю: залік з оцінкою	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: основні положення екстремальної, юридичної та педагогічної психології, на які спираються військовослужбовці частин НГУ при виконанні службово-бойових завдань.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами: «Психологічне забезпечення дій формувань НГУ».

Мета навчальної дисципліни - формування знань слухачів щодо психології злочинця та злочинної групи і особливостей ведення оперативних переговорів з ними, психології осіб, які скоюють терористичні дії та психологічних феноменів натовпу, а також умінь їх використання у практиці психологічного забезпечення виконання службово-бойових завдань частинами НГУ; формування психолого-педагогічної компетентності випускника магістратури, необхідної для здійснення ефективного управління військово-педагогічним процесом в частинах та з'єднаннях Національної гвардії за спеціальністю та посадовим призначенням через засвоєння знань щодо сутності психологічних феноменів, які визначають успішність навчання та виховання особового складу та вдосконалення умінь реалізації оптимальних психолого-педагогічних впливів на підлеглих при здійсненні заходів морально-психологічного забезпечення діяльності гвардії; формування знань слухачів щодо закономірностей та психологічних особливостей діяльності військовослужбовців НГУ при виникненні надзвичайних обставин та ситуацій, пов'язаних з підвищеним професійним ризиком, небезпекою для життя і здоров'я, а також формування умінь визначення та здійснення обґрунтованих заходів психологічного забезпечення професійної та функціональної надійності особового складу при виконанні завдань в умовах, що потребують граничної мобілізації фізичних, психологічних та моральних якостей особистості.

Компетентності, які формує дисципліна: ІК, ЗК-1,2,3,4,5,6,7; ПК-3,5,6,9,13,14.

Знання, вміння, навички, які слухачі отримують в результаті вивчення дисципліни.

Завдання дисципліни:

сформувати у слухачів **знання** про:

психологічні особливості злочинця та злочинної групи і особливості їх врахування при виконанні службово-бойових завдань особовим складом частин НГУ;

психологічні особливості осіб, які скоюють терористичні акти та особливості їх врахування при здійсненні психологічного супроводження участі особового складу у антитерористичній операції;

психологію натовпу та способи і можливості управління ним при виконанні службово-бойових завдань;

психологічні особливості ведення оперативних переговорів при виконанні службово-бойових завдань;

сутність військово-педагогічного процесу та психологічні умови і чинники, які визначають його ефективність;

зміст управління військово-педагогічним процесом в частинах та з'єднаннях Національної гвардії;

методику здійснення оптимальних психолого-педагогічних впливів на підлеглих при проведенні заходів морально-психологічного забезпечення діяльності військовослужбовців Національної гвардії;

психологічні закономірності функціонування психіки індивіда та особливості життєдіяльності особистості, групи, соціуму в зоні граничних можливостей організму;

особливості психологічного відбору та психологічної підготовки військовослужбовців НГУ до дій у екстремальних умовах, а також засоби психологічного захисту особового складу та цивільного населення від травмуючого впливу психогенних факторів кризових та надзвичайних ситуацій;

шляхи забезпечення ефективного управління частинами НГУ та психологічного забезпечення їх службово-бойової діяльності у надзвичайних ситуаціях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни слухач повинен набути наступних **умінь**:

діагностики психологічних особливостей злочинця та здійснення психологічного впливу на злочинну групу в ході виконання службово-бойових завдань;

врахування психології осіб, які скоюють терористичні акти при здійсненні психологічного супроводження виконання службово-бойових завдань;

використання психологічних механізмів управління різними видами натовпу при виконанні службово-бойових завдань з охорони громадського порядку;

використання доцільних психологічних прийомів та позицій в ході ведення оперативних переговорів;

аналізу умов і чинників, які впливають на ефективність військово-педагогічного процесу у частинах, з'єднаннях НГУ та вироблення управлінських рішень щодо його оптимізації;

організації та здійснення психолого-педагогічного впливу на військові колективи в інтересах ефективного виконання ними службово-бойових завдань за призначенням;

оцінки напруженості діяльності та психофізіологічної "вартості" виконання особовим складом СБЗ, а також діагностики основних функціональних порушень психічної сфери особистості, що виникають у процесі службової діяльності;

організації та проведення заходів щодо забезпечення особистої безпеки військовослужбовців та їх виживання в ризиконебезпечних ситуаціях службової діяльності, а також корекції негативних психічних станів, що виникають під впливом екстремальних стрес-факторів СБД.

Форма підсумкового контролю: залік з оцінкою.

3. Зміст навчальної дисципліни.

Перелік змістових модулів:

Змістовий модуль 1.1: Теоретико-методологічні основи та феноменологія екстремальної психології

Змістовий модуль 1.2: Психологічне забезпечення екстремальної надійності особового складу Національної гвардії України

Змістовий модуль 1.3: Шляхи та засоби збереження, підтримки і відновлення працездатності військових фахівців екстремальних видів діяльності

Змістовий модуль 2.1: Психологія злочинця та злочинної групи і їх врахування в службово-бойовій діяльності особового складу Національної гвардії України

Змістовий модуль 2.2. Психологія терориста і терористичної групи

Змістовий модуль 2.3: Психологія натовпу та управління ним при виконанні службово-бойових завдань.

Змістовий модуль 2.4: Психологічні особливості ведення оперативних переговорів при виконанні службово-бойових завдань

Змістовий модуль 3.1: Психологічні аспекти процесу навчання військовослужбовців

Змістовий модуль 3.2: Психологічні аспекти процесу виховання військовослужбовців

Змістовий модуль 3.3: Психологія педагогічної діяльності офіцера

Основними видами навчальних занять з даної дисципліни є лекції, семінарські і практичні, групові заняття, консультації.

[illegible]

січень	<p>Заняття 1.1.2. Професійний стрес у військовослужбовців Національної гвардії України.</p> <p>1. Семантичний диференціал понять “стрес”, “психічне вигорання” та “посттравматичний стрес”.</p> <p>2. Основні підходи до аналізу професійного стресу в сучасній психологічній науці.</p> <p>3. Джерела професійного стресу та схема розвитку негативних наслідків професійного стресу у військовослужбовців НГУ.</p>	3		2			1	7		2			5	
	Самостійне опрацювання: Фактори, що посилюють вплив екстремальних стрес-факторів.													
січень	<p>Заняття 1.1.3. Психологічні наслідки діяльності військовослужбовців НГУ в умовах екстремальної ситуації.</p> <p>1. Проблема екстремальності в сучасній психологічній науці та основні поняття, які використовуються для опису ризиконебезпечних ситуацій у діяльності представників екстремальних професій.</p> <p>2. Суб'єктивна значущість стресогенності екстремальних ситуацій та їх психологічні наслідки.</p>	4	2				2	5					5	[1, с.12-18]

[illegible]

	напруження.													
	Усього за змістовий модуль 1.1.	14	4	4			6	16	2	2			12	
	Змістовий модуль 1.2: Психологічне забезпечення екстремальної надійності особового складу Національної гвардії України													
лютий	Заняття 1.2.1. Психологічні складові екстремальної надійності особового складу НГУ. 1. Поняття професійної та функціональної надійності військового фахівця. 2. Сутність та зміст психологічного забезпечення екстремальної надійності особового складу НГУ. 3. Можливі варіанти стереотипних форм поведінки військовослужбовців в умовах екстремальної ситуації	3	2				1	4	2				2	[2, с.14-19]
березень	Самостійне опрацювання: Класифікація причин помилкових дій особового складу НГУ на основі індивідуальних особливостей.													
березень	Заняття 1.2.2. Психологічна характеристика процесу адаптації військовослужбовця до умов професійної діяльності. 1. Адаптація та її значення у процесі психофізіологічного забезпечення діяльності.	3	2				1	7	2				5	[3, с.10-17]

	<p>2. Компоненти, динаміка, детермінальні фактори адаптаційного процесу.</p> <p>3. Психологічні закономірності та фактори професійної адаптації.</p> <p>4. Адаптивні можливості військовослужбовця.</p>													
	Самостійне опрацювання: Емоційні детермінанти стресоусталеної поведінки.													
березень	<p>Заняття 1.2.3. Практикум соціально-психологічного забезпечення професійної адаптації військовослужбовців.</p> <p>1. Сутність та завдання соціально-психологічного забезпечення професійної адаптації військовослужбовців.</p> <p>2. Методика соціально-психологічної діагностики рівня психічної адаптації-дезадаптації військовослужбовців.</p> <p>3. Розроблення рекомендацій із соціально-психологічного забезпечення професійної адаптації військовослужбовців частин НГУ.</p>	6		4			2	4		2			2	

	Самостійне опрацювання: Завершення розроблення та оформлення презентації рекомендацій із соціально-психологічного забезпечення професійної адаптації військовослужбовців частин НГУ.													
квітень	<p>Заняття 1.2.4. Прогнозування успішності виконання особовим складом службово-бойових завдань в умовах екстремальної ситуації</p> <p>1. Загальна характеристика процесу прогнозування успішності виконання особовим складом службово-бойових завдань в умовах екстремальної ситуації.</p> <p>2. Професіограма та психограма як засоби побудови прогнозу.</p> <p>3. Схема прогнозування ступеня успішності виконання особовим складом службово-бойових завдань та можливого розвитку професійного стресу.</p>	4	2				2							[1, с.24-29]
	Самостійне опрацювання: Основні методи професіографування.													
квітень	Заняття 1.2.5. Оцінка індивідуальної успішності виконання особовим складом службово-бойових завдань	3		2			1							

травень	<p>Заняття 1.2.7. Розроблення орієнтовної програми екстремальної психологічної підготовки особового складу частини НГУ.</p> <p>1. Визначення мети, завдань, вимог до змісту, структури та умов розроблення і реалізації орієнтовної програми екстремальної психологічної підготовки особового складу.</p> <p>2. Конкретизація змісту орієнтовної програми екстремальної психологічної підготовки особового складу частини НГУ.</p>	4		2			2							
	Самостійне опрацювання: Завершення розроблення та оформлення презентації програми екстремальної професійно-психологічної підготовки особового складу частини НГУ.													
	Усього за змістовий модуль 1.2.	26	8	8			10	15	4	2			9	
	<p>Змістовий модуль 1.3: Шляхи та засоби збереження, підтримки і відновлення працездатності військових фахівців екстремальних видів діяльності</p>													
травень	Заняття 1.3.1. Основні напрями психологічної роботи щодо	3	2				1	14	2				12	[2, с.22-30]

	<p>зниження впливу професійного стресу та посттравматичних стресових порушень на особовий склад Національної гвардії.</p> <p>1. Специфіка психологічної роботи в умовах надзвичайної ситуації.</p> <p>2. Основні стратегії регуляції професійного стресу.</p> <p>3. Психологічна робота у відновлювальний період.</p>													
	Самостійне опрацювання: Обсяг першої психологічної допомоги при надзвичайній ситуації залежно від вираженої психічної реакції.													
травень	<p>Заняття 1.3.2. Організаційні, соціально-психологічні, психологічні та психофізіологічні заходи збереження та відновлення працездатності особового складу.</p> <p>1.Зміст соціально-психологічних заходів збереження працездат-ності.</p> <p>2. Організаційні та психологічні заходи збереження працездат-ності.</p> <p>3. Психофізіологічні заходи підтримання та відновлення працездатності.</p>	4		2			2							

[illegible]

[illegible]

[illegible]

	Національною гвардією при участі у антитерористичних операціях.													
вересень	<p>Заняття 2.2.2. Особливості психологічного забезпечення антитерористичної діяльності НГУ.</p> <p>1. Зміст та особливості психологічного забезпечення участі особового складу НГУ у проведенні антитерористичних операцій.</p> <p>2. Особливості впливу наслідків терористичних актів на особовий склад в ході виконання службово-бойових завдань та шляхи зменшення їх негативної дії.</p>	4		2			2							
	Самостійне опрацювання: Досвід участі особового складу НГУ у проведенні антитерористичної операції на сході України.													
вересень	<p>Заняття 2.2.3. Врахування психології терориста і терористичної групи при здійсненні психологічного супроводження участі особового складу частини НГУ в антитерористичних операціях.</p> <p>1. Зміст, завдання та організація</p>	6		4			2	9		2			7	

	психологічного супроводження виконання службово-бойових завдань при здійсненні антитерористичних операцій. 2. Врахування психології осіб, які скоюють терористичні акти при здійсненні психологічного супроводження службово-бойових завдань.													
	Самостійне опрацювання: Світовий досвід психологічного забезпечення антитерористичних операцій.													
	Усього за змістовий модуль 2.2.	13	2	6			5	9		2			7	
	Змістовий модуль 2.3: Психологія натовпу та управління ним при виконанні службово-бойових завдань.													
жовтень	Заняття 2.3.1. Соціально-психологічні феномени натовпу. 1. Сутність та види натовпу. 2. Соціально-психологічна феноменологія натовпу.	3	2				1							[3, с.32-38]
	Самостійне опрацювання: Психологічні особливості натовпу спортивних фанатів.													
жовтень	Заняття 2.3.2. Психологія впливів на натовп.	4		2			2							

	<p>1. Врахування географії натовпу при організації впливів на нього.</p> <p>2. Характеристика прийомів та умов психологічних впливів на натовп.</p> <p>3. Використання чуток при здійсненні впливів на натовп.</p>													
	Самостійне опрацювання: Врахування психологічних особливостей натовпу спортивних фанатів при виконанні завдань з охорони громадського порядку під час проведення масових спортивних заходів.													
жовтень	<p>Заняття 2.3.3. Управління натовпом у ході виконання службово-бойових завдань.</p> <p>1. Використання психологічних механізмів управління різними видами натовпу при виконанні службово-бойових завдань з охорони громадського порядку.</p> <p>2. Відпрацювання порадики командирам підрозділів НГУ щодо управління натовпом у ході виконанні службово-бойових завдань.</p>	6		4			2	12	2				10	

[illegible]

листопад	<p>Заняття 2.4.2. Психологічні особливості переговорної діяльності у екстремальних умовах.</p> <p>1. Мета, завдання та організаційні основи ведення оперативних переговорів.</p> <p>2. Особливості ведення переговорів у екстремальних умовах.</p> <p>3. Види переговорів та психологічні умови забезпечення їх ефективності.</p>	6		4			2	7		2			5	
	<p>Самостійне опрацювання:</p> <p>Взаємодія і психологічний вплив підчас ділового спілкування.</p>													
листопад	<p>Заняття 2.4.3. Практичні аспекти ведення переговорів при виконанні службово-бойових завдань.</p> <p>1. Врахування психологічної типології злочинців при веденні оперативних переговорів.</p> <p>2. Використання прийомів та позицій переговорником у ході ведення переговорів.</p> <p>3. Ситуативно-рольова гра з</p>	4		2			2	6					6	

	ведення оперативних переговорів при виконанні службово-бойових завдань. 4. Модульний контроль за БЗМ 2.													
	Усього за змістовий модуль 2.4.	13	2	6			5	15		2			13	
	Усього за блок змістових модулів 2	50	10	20			20	45	2	6			37	
	Блок змістових модулів 3: Педагогічна психологія													
	Змістовий модуль 3.1: Психологічні аспекти процесу навчання військовослужбовців													
листопад	Заняття 3.1.1. Предмет, проблеми і методи педагогічної психології. 1. Предмет педагогічної психології. 2. Проблематика педагогічної психології. 3. Методи педагогічної психології.	3	2				1	10	2				8	[5, с.40-46]
	Самостійне опрацювання: Предмет і завдання психології вищої військової школи.													
грудень	Заняття 3.1.2. Теоретичні основи процесу навчання військовослужбовців. 1. Сутність та основні категорії	3	2				1							[3, с.32-46]

	<p>дидактики.</p> <p>2. Дидактичні закономірності та принципи навчання.</p> <p>3. Методи, засоби та форми організації навчання.</p> <p>4. Особливості військового навчання.</p>													
	Самостійне опрацювання: Завдання офіцера як викладача.													
січень	<p>Заняття 3.1.3. Види, умови і механізми наuczіння та чинники, які визначають його успішність.</p> <p>1. Диференціація понять навчальна діяльність, навчання, учіння та наuczіння.</p> <p>2. Види та умови наuczіння.</p> <p>3. Характеристика механізмів наuczіння.</p> <p>4. Соціально-психологічні чинники, які визначають успішність наuczіння.</p>	3	2				1							[1, с.46-58]
	Самостійне опрацювання: Сучасні концепції наuczіння.													
січень	Заняття 3.1.4. Теорія навчальної	3			2		1							

	<p>діяльності.</p> <p>1. Структура навчальної діяльності.</p> <p>2. Основні вимоги до здійснення навчальної діяльності.</p> <p>3. Співвідношення навчіння та розвитку.</p> <p>4. Психолого-педагогічні вимоги до навчання як викладання.</p> <p>5. Психолого-педагогічні вимоги до учіння як засвоєння знань.</p>													
	<p>Самостійне опрацювання:</p> <p>Індивідуальні відмінності у навчальній діяльності.</p>													
лютий	<p>Заняття 3.1.5. Психолого-педагогічні основи формування військової майстерності.</p> <p>1. Сутність військової майстерності та характеристика її компонентів.</p> <p>2. Шляхи формування та вдосконалення психологічних утворень – компонентів військової майстерності.</p> <p>3. Психологічні умови посилення ефективності формування психологічних утворень.</p>	4		2			2	10	2				8	

	Самостійне опрацювання: Види умінь та навичок необхідних у службово-бойовій діяльності.													
	Усього за змістовий модуль 3.1.	16	6	2	2			20	4				16	
	Змістовий модуль 3.2: Психологічні аспекти процесу виховання військовослужбовців													
лютий	Заняття 3.2.1. Теоретичні основи процесу виховання військовослужбовців. 1. Суть, мета та завдання процесу виховання військовослужбовців. 2, Основні компоненти і закономірності виховання. 3. Принципи виховання. 4. Напрями, методи, засоби та форми організації виховної роботи.	3	2				1	10	2				8	[6, с.12-17]
	Самостійне опрацювання: Самовиховання військовослужбовців.													
березень	Заняття 3.2.2. Система виховної роботи у Національній гвардії України. 1. Характеристика компонентів системи виховної роботи у НГУ. 2. Зміст виховної роботи у частині НГУ.	3			2		1	10					10	

	Самостійне опрацювання: Характеристика складових виховної роботи у НГУ													
березень	Заняття 3.2.3. Соціально-психологічні аспекти виховання військовослужбовців. 1. Спілкування та виховання. 2. Колектив і розвиток особистості. 3. Формування та зміна соціальних настанов.	3	2				1							[7, с.34-40]
	Самостійне опрацювання: Виховання через засоби масової інформації та культури.													
березень	Заняття 3.2.4. Психолого-педагогічні аспекти розвитку особистості військовослужбовця. 1. Психологічні особливості формування військово-професійної спрямованості військовослужбовця. 2. Психологічні умови вдосконалення професійно важливих рис характеру військовослужбовця. 3. Розвиток військово-професійних здібностей військовослужбовця.	3		2			1							

	Самостійне опрацювання: Засоби стимулювання навчання та виховання військовослужбовців.													
березень	Заняття 3.2.5. Психолого-педагогічні засади військової дисципліни. 1. Психолого-педагогічний зміст військової дисципліни. 2. Функції військової дисципліни. 3. Система роботи зі зміцнення військової дисципліни.	3		2			1							
	Самостійне опрацювання: Педагогічна оцінка як засіб стимулювання дисциплінованості.													
	Усього за змістовий модуль 3.2.	15	4	4	2		5	20	2				18	
	Змістовий модуль 3.3: Психологія педагогічної діяльності офіцера													
березень	Заняття 3.3.1. Психологія офіцера-педагога. 1. Психологічні вимоги до особистості офіцера-педагога. 2. Загальні та спеціальні здібності офіцера-педагога. 3. Індивідуальний стиль діяльності офіцера-педагога.	3	2				1	10	2				8	[6, с.38-48]

	Самостійне опрацювання: Психологічні особливості керівництва колективом офіцерів органу по роботі з особовим складом частини НГУ													
березень	Заняття 3.3.2. Психологічні аспекти вдосконалення педагогічної діяльності офіцера. 1. Організація психологічної самоосвіти офіцера. 2. Психологія педагогічної саморегуляції. 3. Елементи психокорекції в діяльності офіцера-педагога.	3	2				1							[7, с.35-48]
	Самостійне опрацювання: Аутотренінг в роботі педагога.													
березень	Заняття 3.3.3. Соціально- психологічні детермінанти професійного становлення заступника командира військової частини по роботі з особовим складом. 1. Поняття «соціально-психологічні детермінанти професійного становлення» та рівні їх детермінації.	4		2			2							

	<p>2. Характеристика соціально-психологічних детермінант професійного становлення заступника командира військової частини по роботі з особовим складом макро-, мецо- та мікрорівнів.</p> <p>3. Психологічні аспекти забезпечення успішності професійного становлення заступника командира військової частини по роботі з особовим складом.</p> <p>4. Модульний контроль за БЗМ 3.</p>													
	Залікове заняття. Підсумковий контроль.	6				2	4	10				2	8	
	Усього за змістовим модулем 3.3.	10	4	2			4	20	2			2	16	
	Разом за блоком змістових модулів 3.	41	14	8	4		15	60	8			2	50	
	Усього за дисципліну	150	38	42	8	2	60	150	18	10		2	120	

5. Самостійна робота.

1. Розмежування понять “стрес”, “стрес-фактор”, “загроза” та “тривога”.
2. Фактори, що посилюють вплив екстремальних стрес-факторів.
3. Позитивні психічні реакції в екстремальних ситуаціях.
4. Залежність професійних дій і поведінки військовослужбовців від інтенсивності їх психічного напруження.
5. Класифікація причин помилкових дій особового складу НГУ на основі індивідуальних особливостей.
6. Емоційні детермінанти стресоусталеної поведінки.
рекомендацій із соціально-психологічного забезпечення професійної адаптації військовослужбовців частин НГУ.
7. Основні методи професіографування
8. Модель профілактики професійного стресу у військовослужбовців НГУ.
9. Можливі шляхи реалізації завдань екстремальної психологічної підготовки.
10. Програма екстремальної професійно-психологічної підготовки особового складу частини НГУ.
11. Обсяг першої психологічної допомоги при надзвичайній ситуації залежно від вираженої психічної реакції.
12. Фізичне виховання і спорт у подоланні негативних наслідків стресу.
13. Можливості використання методики «Діагностика рівня емоційного вигоряння».
14. Предмет та завдання юридичної психології.
15. Діагностичні ознаки приналежності правопорушника до злочинних груп.
16. Соціально-психологічні детермінанти злочинної поведінки.
17. Психологічні особливості виконання завдань, які реалізуються Національною гвардією при участі у антитерористичних операціях.
18. Досвід участі особового складу НГУ у проведенні антитерористичної операції на сході України.
19. Світовий досвід психологічного забезпечення антитерористичних операцій.
20. Психологічні особливості натовпу спортивних фанатів.
21. Врахування психологічних особливостей натовпу спортивних фанатів при виконанні завдань з охорони громадського порядку під час проведення масових спортивних заходів.
22. Порадник командирам підрозділів НГУ щодо управління натовпом у ході виконання службово-бойових завдань.
23. Функції та етапи ділової бесіди.
24. Взаємодія і психологічний вплив під час ділового спілкування.
25. Предмет і завдання психології вищої військової школи.
26. Завдання офіцера як викладача.
27. Сучасні концепції навчання.

28. Індивідуальні відмінності у навчальній діяльності.
29. Види умінь та навичок необхідних у службово-бойовій діяльності.
30. Самовиховання військовослужбовців
31. Характеристика складових виховної роботи у НГУ
32. Виховання через засоби масової інформації та культури.
33. Засоби стимулювання навчання та виховання військовослужбовців.
34. Педагогічна оцінка як засіб стимулювання дисциплінованості.
35. Психологічні особливості керівництва колективом офіцерів органу по роботі з особовим складом частини НГУ
36. Психологічні особливості керівництва колективом офіцерів органу по роботі з особовим складом частини НГУ
37. Аутотренінг в роботі педагога.

Рекомендована література

1. Теорія і практика психологічної допомоги: навч. посіб./ Пасічник В.І., Ліпатов І.І., Шестопалова Л.Ф. та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2011. – 250 с.
2. Прикладна психологія службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку: підручник / І.І. Приходько, І.І. Ліпатов, Л.Ф. Шестопалова та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2011. – 336 с.
3. Основи роботи психолога внутрішніх військ МВС України: навч. посіб. / І.І. Ліпатов, І.І. Приходько, Ю.Б. Ірхін та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2008. – 152 с.
4. Екстремальна психологія [Текст] : підручник / О. П. Євсюков, А. С. Куфлієвський, Д. В. Лебедев та ін. ; за заг. ред. проф. О. В. Тімченка. – К. : Август Трейд, 2007. – 502 с.
5. Психологія натовпу та управління ним при виконанні службово-бойових завдань: навч. посіб. / І.І. Приходько, О.В. Тімченко, С. Т. Полторак та ін. – Х.: НАНГУ, 2015. – 175 с.
6. Бандурка А.М., Бочарова С.П., Землянская Е.В. Юридическая психология. – Х.: НУВД, 2001. – 640с.
7. Корольчук, М. С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах [Текст] : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк. – К. : Ніка-Центр, 2006. – 580 с.
8. Прикладна психологія службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку (у схемах і таблицях): навч. посіб. /О.В. Тімченко, В.Є. Христенко, І.І. Приходько, та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2012. – 341с.

6. Політика курсу та оцінювання.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо слухач відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється на практичних заняттях та семінарах шляхом оцінювання усних виступів слухачів або їх письмового опитування. На практичних заняттях оцінюються якість та повнота відпрацювання навчально-наукових завдань, графічних і текстових документів, а також усні та комп'ютерні презентації за кожним завданням в межах змістових модулів. На семінарських заняттях оцінюється ступінь засвоєння теоретичного матеріалу шляхом заслуховування підготовленої доповіді та/або розгорнутої відповіді на питання, що заздалегідь запропоновані викладачем для обговорення.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ)

Знання слухачів оцінюються за національною (чотирибальною - "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") шкалою, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX) і за 100 бальною шкалою академії.

На заліку оцінка виводиться за окремими оцінками за відповіді на запитання білета.

При двох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (A), якщо обидві оцінки «відмінно» (A).

«Добре» (B), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (B);
- обидві оцінки «добре» (B).

«Добре» (C), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (C) або «задовільно» (D або E);
- обидві оцінки «добре» (B або C).

«Задовільно» (D), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (D);
- одна оцінка «добре» (B або C), а друга - «задовільно» (D або E).

«Задовільно» (E), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (E).

«Незадовільно» (F або FX), якщо одна з окремих оцінок «незадовільно» (F або FX).

При трьох і чотирьох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (A), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «добре» (B або C), а решта — «відмінно» (A);

«Добре» (B), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (D);

«Добре» (C), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (E);

«Задовільно» (D), якщо в окремих оцінках не більш двох оцінок «задовільно» (E);

«Задовільно» (C), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «незадовільно» (F або FX);

«Незадовільно» (F або FX), якщо в окремих оцінках більше однієї оцінки «незадовільно» (F або FX).

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Загальні критерії оцінювання знань та їх відповідність шкалам оцінювання наведені у таблиці 2:

Таблиця 2

За шкалою ECTS	За національн ою шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
A "Відмінно"	Відмінно	90-100	Слухач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82-89	Слухач виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

За шкалою ECTS	За національн ою шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
С "Добре"		75-81	Слухач виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
D "Задовільно "	Задовільно	66-74	Слухач виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60-65	Слухач виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовіль но"	Незадовільн о	35-59	Слухач має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовіль но"		1-34	Слухач не мав знань зі значної частини матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

8. Рекомендована література.

1. Теорія і практика психологічної допомоги: навч.посіб./ Пасічник В.І., Ліпатов І.І., Шестопалова Л.Ф. та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2011. –

250 с.

2. Прикладна психологія службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку: підручник / І.І. Приходько, І.І. Ліпатов, Л.Ф. Шестопалова та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 201. – 336 с.

3. Основи роботи психолога внутрішніх військ МВС України: навч. посіб. / І.І. Ліпатов, І.І. Приходько, Ю.Б. Ірхін та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2008. – 152 с.

4. Екстремальна психологія [Текст] : підручник / О. П. Євсюков, А. С. Куфлієвський, Д. В. Лебедев та ін. ; за заг. ред. проф. О. В. Тімченка. – К. : Август Трейд, 2007. – 502 с.

5. Психологія натовпу та управління ним при виконанні службово-бойових завдань: навч. посіб. / І.І. Приходько, О.В. Тімченко, С. Т. Полторак та ін. – Х.: НАНГУ, 2015. – 175 с.

6. Бандурка А.М., Бочарова С.П., Землянская Е.В. Юридическая психология. – Х.: НУВД, 2001. – 640с.

7. Корольчук, М. С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах [Текст] : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк. – К. : Ніка-Центр, 2006. – 580 с.

8. Прикладна психологія службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку (у схемах і таблицях): навч. посіб. /О.В. Тімченко, В.Є. Христенко, І.І. Приходько, та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2012. – 341с.

9. Морально-психологічне забезпечення дій формувань НГУ: навч.посіб. / Ліпатов І.І., Пасічник В.І., Товма М.І., Ліпатова С.Л. –Х., НАНГУ, 2017. – 173с.

9. Питання до підсумкового контролю.

1. Предмет, задачі, методи та основні поняття екстремальної психології.

2. Джерела професійного стресу та схема розвитку негативних наслідків професійного стресу у військовослужбовців НГУ.

3. Симптоматика професійного стресу та посттравматичних стресових порушень.

4. Поняття професійної та функціональної надійності військового фахівця.

5. Сутність та зміст психологічного забезпечення екстремальної надійності особового складу НГУ.

6. Психологічна характеристика процесу адаптації військовослужбовця до умов професійної діяльності.

7. Сутність та завдання соціально-психологічного забезпечення професійної адаптації військовослужбовців.

8. Загальна характеристика процесу прогнозування успішності виконання особовим складом службово-бойових завдань в умовах екстремальної ситуації.

9. Екстремальна психологічна підготовка особового складу частин НГУ.

10. Основні напрями психологічної роботи щодо зниження впливу професійного стресу та посттравматичних стресових порушень на особовий склад Національної гвардії.

11. Організаційні, соціально-психологічні, психологічні та психофізіологічні заходи збереження та відновлення працездатності особового складу.

12. Типологія злочинців і їх психологічні особливості.

13. Типологія злочинних груп і їх психологічні особливості.

14. Соціально-психологічна характеристика терористичних дій.

15. Психологічна типологія терористів та терористичних груп.

16. Зміст та особливості психологічного забезпечення участі особового складу НГУ у проведенні антитерористичних операцій.

17. Сутність та види натовпу.

18. Соціально-психологічна феноменологія натовпу.

19. Психологія впливів на натовп.

20. Психологічні особливості переговорної діяльності у екстремальних умовах.

21. Врахування психологічної типології злочинців при веденні оперативних переговорів.

22. Використання прийомів та позицій переговорником у ході ведення переговорів.

23. Предмет, проблеми і методи педагогічної психології.

24. Сутність та основні категорії дидактики.

25. Дидактичні закономірності та принципи навчання.

26. Методи, засоби та форми організації навчання.

27. Види, умови і механізми наuczіння та чинники, які визначають його успішність.

28. Структура навчальної діяльності та основні вимоги до здійснення навчальної діяльності.

29. Співвідношення наuczіння та розвитку.

30. Психолого-педагогічні вимоги до навчання як викладання.

31. Психолого-педагогічні вимоги до учіння як засвоєння знань.

32. Сутність військової майстерності та характеристика її компонентів.

33. Шляхи формування та вдосконалення психологічних утворень – компонентів військової майстерності.

34. Суть, мета та завдання процесу виховання військовослужбовців.

35. Основні компоненти і закономірності виховання.

36. Принципи виховання.

37. Напрями, методи, засоби та форми організації виховної роботи.

38. Характеристика компонентів системи виховної роботи у НГУ.

39. Зміст виховної роботи у частині НГУ.

40. Соціально-психологічні аспекти виховання військовослужбовців.

41. Психологічні особливості формування військово-професійної спрямованості військовослужбовця.

42. Психологічні умови вдосконалення професійно важливих рис характеру військовослужбовця.

43. Розвиток військово-професійних здібностей військовослужбовця.

44. Психолого-педагогічні засади військової дисципліни.

45. Психологічні аспекти вдосконалення педагогічної діяльності офіцера.

46. Соціально-психологічні детермінанти професійного становлення заступника командира військової частини по роботі з особовим складом.